

Szegedi irodalomtörténész vezeti a Németh László Társaságot

Olasz Sándor az elnök

Olasz Sándor szegedi irodalomtörténész, a Tiszatáj főszerkesztőjét választotta elnökévé a Németh László Társaság a Magyar Írószövetség székházában megrendezett közgyűlésén.

Németh László özvegye és Grezsa Ferenc irodalomtörténész kezdeményezésére 15 évvel ezelőtt, 1987-ben Hódmezővásárhelyen alakult meg a Németh László Társaság, amelynek fő célja a polihisztor író szellemi hagyatékának gondozása. A társaság elnöki tisztét mindig jeles irodalmárok töltötték be: Király István, Grezsa Ferenc és Sándor Iván. A társaság székhelyét évekkel ezelőtt áttették a hódmezővásárhelyi könyvtárból a budapesti Németh László Gimnáziumba. A Magyar Írószövetség székházában pénteken megrendezett közgyűlésen három esztendőre *Olasz Sándor* szegedi irodalomtörténész, egyetemi docent, a Tiszatáj főszerkesztőjét választották a társaság új elnökévé. – Mindig létezett egy olyan törekvés – amihez elnöként én is szeretném tartani magam –, hogy ne csak a kultusz életben tartása legyen a társaságunk

célja. Németh László enciklopédikus író volt, orvosként a természettudományokban is elmélyült ismeretekkel rendelkezett, rendkívül gazdag életműve átnyúlik az irodalom határain. Korábban is rendeztünk már konferenciát A századveg szellemi körképe címmel, amelynek anyaga később kötetben is megjelent. Társaságunk, amelynek ország-szerbe több mint négy száz irodalmár, tanár és orvos a tagja, feladatának tekinti a diákokkal való kapcsolattartást is. Kétévente tanulmányi versenyt hirdetünk, amelyre sok pályamunkát küldenek be a középiskolások nemcsak Németh László életművével, hanem a mai magyar irodalommal kapcsolatban is. Az elnöki székben *Monostori Imrét*, az Új Forrás főszerkesztőjét váltottam, aki tavaly nagy-szerűen megszervezte a több mint száz programból álló centenáriumi rendezvénysorozatot – mondta a Németh László életművét is kutató Olasz Sándor, akitől az is megtudtuk: *Csikszentmihályi Róbert* egészalakos szobrot mintáz az íróról, amit jövőre avatnak majd fel a Millenáris Parkban.

H. ZS.

Feleségét József Attila Ódájával hódította meg

Rahim, a magyar orvos

Abdul Rahim Abou Ghazale lelkesen jól megfér egymással a palesztin és a magyar identitással. A mindszenti háziorvos évtizedek óta Magyarországon él, de rendszeresen figyeli a műholdas arab tévéadásokat.

A doktor urat általában *Abdul Rahimként* ismerik. A név magyar jelentése az „Irgalmas szolgája” – ő pedig már magyarozza is: a mohamedánoknál 99 elnevezése létezik az Istennek, az Irgalmas az egyik. Abdul Rahim ma elnöke az általa alapított Mindszenti Keresztény Szakszervezetnek. Az eredetileg mohamedán orvos szerint sok közös vonást talál a kereszténységben és az iszlámban, eredetileg utóbbi is nyitott és barátságos vallás. A tisztséget azért vállalta el, mert megbízták vele és ő ezt megtiszteltetésnek vette.

Abdul Rahim 1942-ben született Haifában, Palesztina legnagyobb kikötőjében. Családjának sorsa kitörhetetlenül kötődik Izrael állam megalapításához, hiszen már 1948-ban Jordániába kellett menekülniük. Ma már négy országban élnek családtagjai, akikkel rendszeresen tartja a kapcsolatot. Hazánkba a Palesztin Felszabadítási Szervezet ösztöndíjával jutott el 28 évesen. Elvégezte az orvosi egyetemet Szegeden („azért választottam Szegedet, mert hallottam, hogy a napfény városa” – jegyzi meg), majd Szentestre került. Onnan költöztek gyógyszerész végzettségű feleségével Mindszentre. Egyetemi tanulmányai alatt is merkedte meg, József Attila Óda című versével hódította meg Mária szívét. Nemcsak hogy megszerette Magyarországot, de hazájának is választotta. Édesapját Mindszinten temették el, ép-

pen látogatóban járt fiánál, amikor utolérte a halál. Édesanyját egy izraeli légitámadás során vesztette el. – Nem gyűlölöm az izraelieket. Sokat találkoztam velük Magyarországon is, és mindig kezet fogtunk. Nép a népre nem haragszik. Békére lenne már szükség, nem a háborúra – vallja az orvos, aki ma is naponta figyeli a közel-keleti eseményeket műholdvevőjén. Határozott véleménye van a történésekről: – Nem vagyunk terroristák! Elvették a földjeinket és a házainkat, s mi a szabadságunkért harcolunk.

Többes szám első személyben beszél a palesztinokról, mégis magyarnak vallja magát. Mint mondja, számára fontos a mind-

szentiek életminősége – Abdul Rahim 12 éve önkormányzati képviselő. 1990-ben országgyűlési képviselőjelöltséget is vállalt a Kereszténydemokrata Néppárt színeiben, 1994-ben pedig egyenesen a MIÉP jelölte parlamenti tagságra, mert mint mondja: – Tudták rólam, hogy palesztin származású vagyok, de elfogadták, hogy magyarnak érzem magam.

Azóta nem foglalkozik országos politikával, csak a helyi ügyekben szólal fel. Abdul Rahim egyébként a demokrácia híve. Azt vallja, hogy az emberek szavaztak neki, ezért értük kell dolgoznia. Hiszi és érzi: a mindszentiek ismerik és szeretik.

SZALONTAI ATTILA

Abdul Rahimot a KDNP és a MIÉP is jelölte képviselőnek, ma azonban már nem foglalkozik országos politikával. Fotó: Tésik Attila

Mezőgazdasági kar: tudományos diákköri konferencia

A zöld áramtól a biocsirkéig

A környezetre veszélyes hígtrágyát nagyon hatékonyan hasznosítják-ártalmatlanítják a növények. Kezesné Rostás Mónika dolgozata arra is fölhívta a figyelmet: a szegedi egyetemen már biogáz és „zöldáram-létrehozási” kísérleteket is folytatnak, ez a sertéslepeleken keletkező hígtrágya legkönyvetkímélőbb hasznosítási módja lehetne. Az eljárás folyamán teljes értékű energiahordozóként szereplő gáz, illetve villamos áram jön létre.

Hátránya, hogy drága, elterjesztéséhez szükséges lenne, hogy az állam támogassa a bioalapú energiahordozók előállítását. Az Európai Unióba való belépésünkkel visszazsugorult a mennyiségi baromfitermelés, ezzel egyidejűleg a minőségre, ezen belül a „biominőségre” helyeződik a hangsúly – hívja föl a figyelmet *Herczeg Anikó* tudományos diákköri dolgozata. A brojlercsírke ökológiai tartása – füves területen, antibiotikumok helyett gyógynövényekkel gyógykezelve, szervezetükbe egyeb, ott főlhalmozódható kemiká-

liákat sem juttatva – emberi szempontból is sokkal „egészségesebb”, így bármely, igényes jó áron értékesíthető baromfihúst eredményez, mint a nagyipari csirkenevelés. Az EU-piacok egyértelműen az „igényes piac” kategóriájába tartoznak, így bizonyosnak tűnik: nálunk is mind több gazdálkodó áll majd át, legalábbis részben, az „ökobaromfitartásra”.

Megduplázhatná a magyar méztermelést a jelenlegi erdősítési program – mutat rá *Ács Imre* dolgozata, Ács Imre konzulens tanára – éppúgy, mint Kezesné Rostás Mónikáé és Herczeg Anikóé – *Édes Katalin* tanszéki mérnök volt. Jelenleg 16 ezer tonnányi méz termelődik évente Magyarországon, s ez sokkal a lehetőségeink alatt marad. Mézfogyasztásunk évente fél kiló, s ha ezt sikerülne növelni, jó marketinggel és fogyasztóbarát árak kialakításával, akkor ennek pozitív hatása lenne a magyar népesség egészségi állapotára is.

F. CS.

Eredeti helyszínek – eredeti gondolatok

Van Gogh-könyvet írnak Hódmezővásárhelyen

Szabó Gáborné: Lelkes István festőművész-polihisztorral együtt tervezzük a könyvkülönlegesség létrehozását. Fotó: Tésik Attila

Könyvkülönlegesség készül Vásárhelyen Vincent Van Gogh születésének százötvenedik évfordulójára. Szabó Gáborné bejárta azokat a franciaországi helyszíneket, ahol a tragikus sorsú művész, Van Gogh, élete utolsó szakaszában alkotott.

Tényeket – újakat – aligha lehet már mondani Van Gogh kapcsán, ám olyan műveket alkotni a Van Gogh-i inspirációk nyomán, amelyek új megközelítésben érzékeltetik a Van Gogh-jelenséget – nos, ilyen létrehozható. A festő, mint ismert, életében egyetlen képet adott el, és halála pillanatától kezdve örökéletűvé vált. A vásárhelyi *Szabó Gáborné-Lelkes István* szerzőpáros kuriózumszámba menő, rendkívül figyelemreméltó kötet létrehozását tervezi a tragikus sorsú Van Gogh-ról, az évfordulóra. Szabó Gáborné – a vásárhelyi Nagy Sándor Utcai Általános Iskola igazgatója – számára egyébként nem újdonság sem a festészet, sem az írás. Képei annak idején sok-sok kiállításon szerepeltek, ő maga is tagja volt alkotói körnek. Prózaí írásai – Szabó Ágnes néven – antológiákban, lapokban jelentek meg, s rádióban is elhangzottak művei. Lelkes István festőművész-polihisztor aligha kell bemutatni. Ami közös kettejük közt: rajongói Van Gogh művészetének. „Lelkes István sokat segített és segít iskoláinknak, s egyszer rákérdezett, miért

járok én újra és újra Franciaországba, például Arles-ba. Mondtam: bejárom Van Gogh élete utolsó, tragikus szakaszának színhelyeit, ahol legesodátosabb művei születtek” – halljuk Szabó Gábornétől. Hozzászól: így s ekkor derült ki: Lelkes Istvánt is foglalkoztatja Van Gogh. Ezután kezdték tervezni: könyvet hoznak létre Van Gogh-ról, így tisztelge a festőóriás előtt.

A leendő művet egyébként – hívja föl a figyelmet Szabó Gáborné – Piliinszky szelleme is egybekapcsolja, ő mondta: úgy szeretne írni, amiként Van Gogh festett. Szabó Gáborné ugyanazokon a provenienci helyszíneken, ugyanazt a látványt fogalmazta kisprózákká, melyeket Van Gogh megfestett. Azaz nemcsak leírta a látványt – és a látvány által belőle kiváltott gondolatokat –, hanem meg is fotóztatta a Van Gogh-hoz kötődő helyszíneket; mindezekhez társulnak Lelkes István versei, rajzai, Van Gogh-stílusban fogant, parafrázisként szemléltethető festményei. A könyvet egyébként a vásárhelyi Rotary Klubban is bemutatta Szabó Gáborné.

Mely stádiumáig jutott el a szerzőpáros a könyv összeállításának? Legnagyobb részben megvan a szöveg – a prózák éppúgy elkészültek, mint a versek –, megvan a fényképanyag, megvannak a rajzok, festmények. Minden előállt ahhoz, hogy a kötet jövőre, a Van Gogh-jubileum évében, megjelenhessenek.

F. CS.

Nagy Péter zongoraestje Szegeden

Fantáziák címmel rendezik meg ma este fél 8-tól az SZTE konzervatóriumának nagytermében Nagy Péter zongoraművész koncertjét. A Filharmónia Kht. zongorabérleti sorozatának első hangversenyén Bach, Brahms, Schumann és Vidovszky László művei csendülnek fel.

Karácsony a világhírű Mojszejevvel

Magyarországi turnéja során – karácsonyi meglepetésként – december 25-én este fél 8-tól a szegedi sportszarnokban is fellép a világhírű Mojszejev Táncegyüttes.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A budapesti StarDust Produkció szervezésében karácsonyi vendégzereplésre jön Moszkvából Magyarországra a 78 tagú orosz táncegyüttes, a Mojszejev. Az ünnepi műsort maga a 96 esztendő alapot mester, Igor Mojszejev állította össze. A társulat 1937-ben jött létre, s hamar szárnyra kapta a világhír. Igor Mojszejev kora ifjúságától fogva a tánc megszállottja volt.

1930-ban állította színpadra a Bolsojban első két koreográfiáját, majd a következő években galop és lóháton járva, bebarangolta az Urál vidékén ismerkedett az ott élő népek hagyományos művészetével és táncával. Utazásai eredményeképpen végleg eljegyezte magát a néptánc alapuló színházzal.

Önálló táncegyüttese 1937 februárjában tartotta első próbáját. Szenvedélyes vita kerekedett az alapító koreográfus elképzelései miatt, többen etnografikus folklórt, egyfajta táncműzeumot

kértek rajta számon. Szerencsére elképzeléseivel nem maradt egyedül, táncosaiban lelkes követőkre talált, segítségükkel kialakíthatta a világon ma már mindenütt csodált Mojszejev-stílust: a hetke népi szemtelenség és a szikár akadémizmus ötvözetéből álló táncmódot. Az együttes első műsora a Szovjetunió népeinek táncai volt. A II. világháború után Mojszejev sok próbálkozást és sikertelen kísérletet követően hozta létre sajátos műfaját, a szcenikus néptáncot. Nemzetközi sikert hozó koreográfiák sorozatát készítette el, például: Orosz tánc, Cigány tánc, Ukrán szvit, Családi örömök – zsidó szvit, Vászari komédiások, az Egy éj a kopár hegyen Muszorgszkij zenéjére.

Mojszejev hosszú pályafutása során több mint háromszáz koreográfiát készített, amelyekkel az együttes az egész világon sikert aratott. Magyarországon is többször vendégzerepelt a társulat, 1967-ben a szegedi szabadtérin is fellépett.

A december 25-i előadásra a Gold Sun Travel (Kárász u. 15., telefon: 552-552) irodájában 2800 forintért lehet jegyet kapni. Ugyancsak karácsony első napján délután fél 2-től az óriásbábjairól ismert Pupp Show Company ad különleges műsort a sportszarnokban a gyerekek számára.